

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 31.5.2017.
COM(2017) 291 final

ANNEX 3

PRILOG

DOKUMENT ZA RAZMATRANJE O PRODUBLJENJU EKONOMSKE I MONETARNE UNIJE

Prilog 3. Glavna dosadašnja gospodarska kretanja u europodručju

Uvođenjem eura ostvaren je određen stupanj konvergencije među državama članicama europodručja, posebno u pogledu gospodarskog rasta i kamatnih stopa.

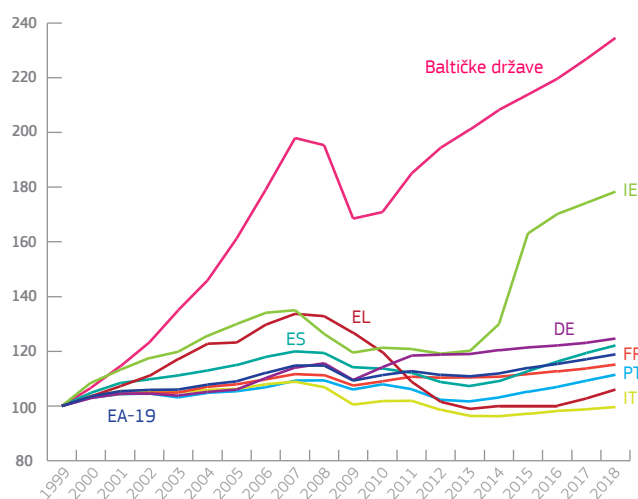
Međutim, kriza je istaknula znatne razlike koje su se nagomilale prethodnih godina u pogledu konkurentnosti, stabilnosti bankarskog sektora i održivosti javnih financija. Posljedica toga su i znatne razlike u pogledu gospodarskih rezultata.

Posljednjih godina uočen je stalan trend smanjivanja razlika. Međutim, i dalje su vidljive goleme razlike među državama članicama i osjetne posljedice krize, a snažna ponovna uspostava konvergencije još uvijek se ne nazire.

Premda je tijekom prvih godina postojanja europodručja došlo do snažnog rasta, tijekom krize životni standard znatno se smanjio u mnogim državama članicama. Na primjer, rast u Njemačkoj otada je snažno porastao, a BDP Italije i dalje je na razini prije krize. Gospodarstva europodručja nisu se oporavila u istoj mjeri.

Kretanja realnog BDP-a po stanovniku

Indeks 1999. = 100

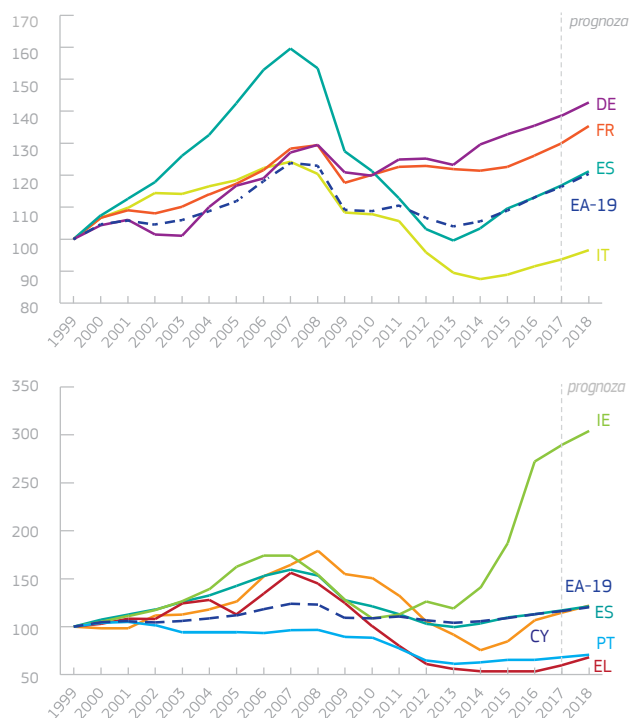

Izvor: Europska komisija

Jedan od osnovnih uzroka razlike među gospodarskim rezultatima povezan je s razinama ulaganja. Nakon što su se ulaganja tijekom krize znatno smanjila, trebalo je dosta godina da se oporave i tek su se posljednjih godina počela povećavati. Posebno su niska u državama članicama koje su tijekom krize pretrpjele financijske poteškoće.

Kretanja ukupnih ulaganja

Indeks 1999. = 100

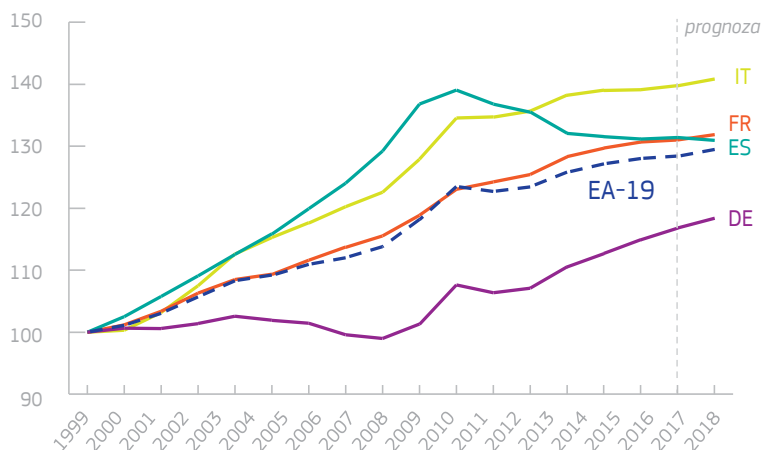

Izvor: Europska komisija

Konkurentnost izražena u troškovima rada znatno se razlikovala u prvim godinama od uvođenja eura. Kretanja troškova bila su posebno povoljna u Njemačkoj, za razliku od Francuske, Italije i drugih država. Španjolska je znatno smanjila troškove rada nakon uvođenja reformi kao odgovor na krizu.

Kretanja nominalnih jediničnih troškova rada

Indeks 100. = 1999

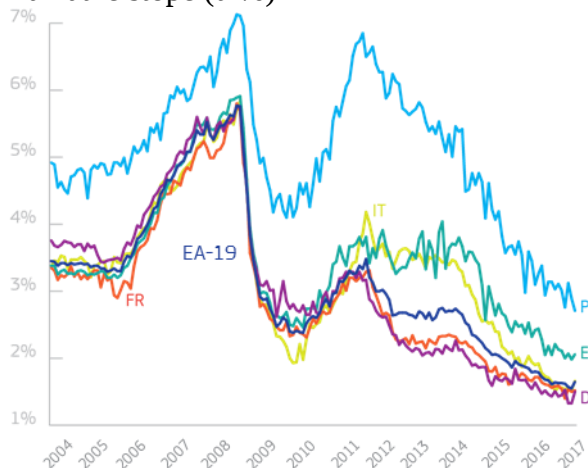
Izvor: Europska komisija

U pogledu financijskih pokazatelja, kamatne stope u privatnom sektoru konvergiraju od 2012. Međutim, i dalje postoje znatne razlike, a uvjeti financiranja za poduzeća i dalje u velikoj

mjeri ovise o tome u kojoj državi članici posluju. Osim toga, varijacije obujma kreditiranja povećavale su se sve do 2013., a tek od te godine započela je njihova konvergencija.

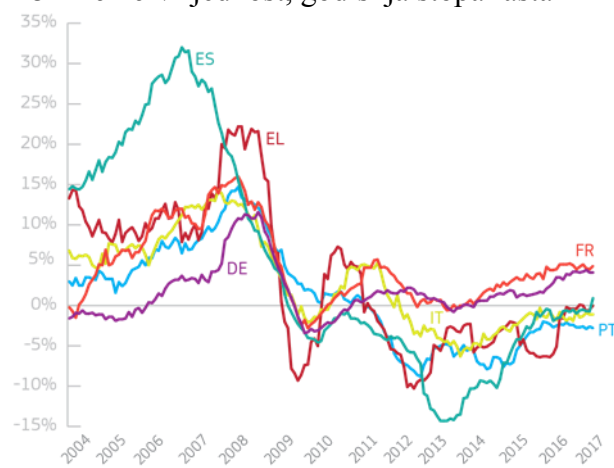
Kretanja kamatnih stopa za kredite nefinancijskim društvima i obujma kredita poduzećima

Kamatne stope (u %)

Izvor: Europska središnja banka

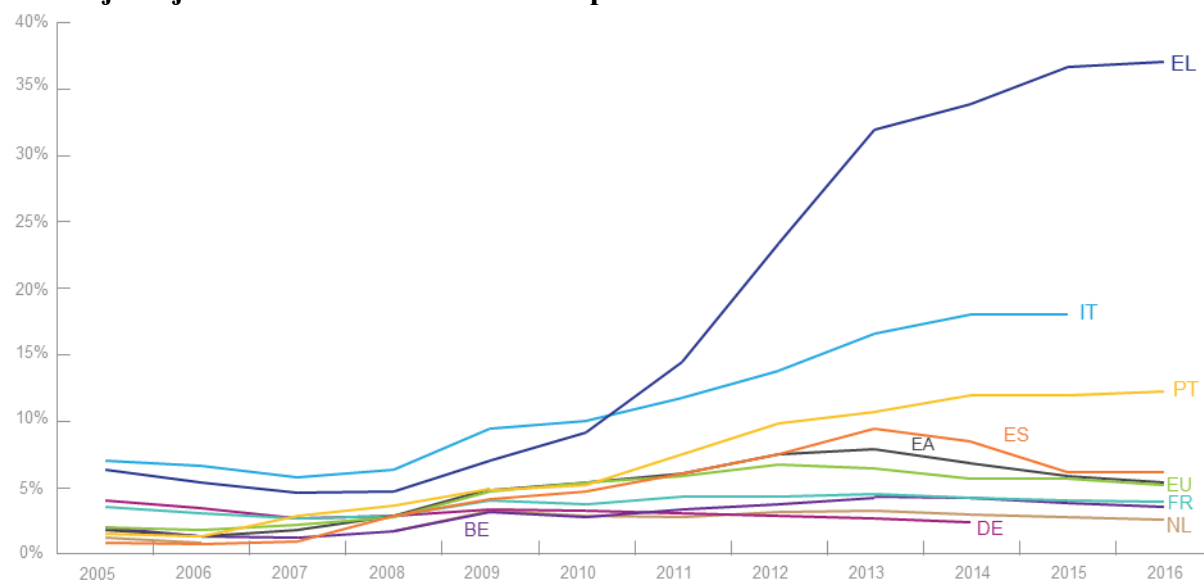
Nominalna vrijednost, godišnja stopa rasta

Izvor: Europska središnja banka

Rast broja loših kredita – krediti u statusu neispunjavanja obveza ili za koje postoji velika vjerojatnost da ih dužnik neće moći otplatiti – u bilancama banaka posljedica je razdoblja krize, ali i izvor ranjivosti. Takvi krediti puno su češći u južnomeuropskim državama članicama nego u ostalim državama članicama europodručja.

Kretanja udjela loših kredita kao udio ukupnih bruto kredita

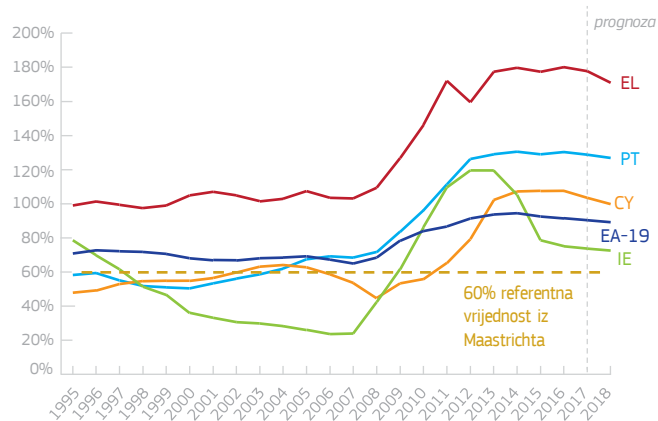
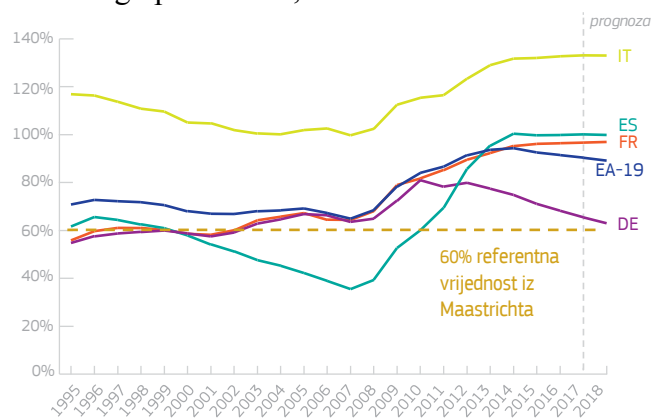

Izvor: Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond, najnoviji dostupni podaci

Kriza je uzrokovala znatno povećanje javnog duga. Taj se trend zaustavio posljednjih godina, a razine javnog duga u prosjeku su se počele smanjivati. Međutim, one su i dalje visoke, a znatno su smanjene samo u nekoliko država članica.

Kretanja javnog duga

Bruto dug opće države, izražen u % BDP-a

Izvor: Europska komisija